Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 244 (4860) | Пятница, 1945 он. декаб. 14. | Сэ. 20 мүн.

Агитационно худэлмэриин шанарые улам һайжаруулха

СССР-эй Верховно Советтэ һунгалтануудые хэхэ ябадалтай дашарамдуулагдан партийно-политическэ ба агитационно-ойлгууламжын худэлмэри хаа-хаанагүй үргэдэбэ. Мүн тэрэнэй шанарынь ниигэдгүй һайжараа. Манай түг түмэн агитаторнууд һунгуулиин Дүримые, Сталинска Конституцине, советскэ һунгуулиин системые үргэн ниитэ ажалшадта һайнаар ойлгуулха гэһэн нэгэн хүсэлэнтэйгөөр өөһэдынгөө харюусалгатай ба хүндэтэй үүргэнүүдые бэелүүлжэ ябана.

Партийна организацинуудай хүтэлбэрилхы худэлмэрилэгшэдэй зүгһөө агитколлективүүдэй, мүн агитаторнуудай худэлмэридэ бодото туһаламжа үзүүлһэн газарта агитационно-ойлгууламжын худэлмэри үргэнөөр эрхилэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, ВКП(б)-гэй Прибайкальска айкомой бюрогой шиидхэбэриин үндэһөөр бүхы партийна эхин организацинуудай хамтын суглаан дээрэ һунгуулиин кампаниин урда тээхи пропаганда һайжаруулха тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэбэ. Мүнөө һунгуулиин Дүримые 263 агитаторнууд ойлгуулна. Эдэнэр хадаа 5455 һунгагшадай эдибхитэй хабаадалгатайгаар политическэ темэтэй 523 хөөрэлдөө үнгэргөө. Тус аймагай Горячинска территориальна парторганизациин агитаторнууд парторганизациин секретарь нүхэр Волков ба агитколлективэй хүтэлбэрилэгшэ коммунист нүхэр Бурдуковскийн гэгшэтэй халуун туһаламжа доро һунгуулиин Дүрим тухай, Сталинска Конституци тухай 58 хөөрэлдөөнүүдые 422 һунгагшатай хабаадалгатайгаар хэбэ. «Путь социализма» гэжэ худөө ажалай артелиин 18 агитаторнууд 633 һунгагшатай хабаадалгатайгаар 72 хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэһэн байна.

Зэдын аймагай «Социализм» колхозой партийна организациин 13 агитаторнууд өөһэдынгөө участогууд дээрэ үдэр бүри гаража, олон тоотой һунгагшадай эдибхитэй хабаадалгатайгаар Сталинска Конституци ба һунгуулиин Дүрим тухай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг болоо. ВЛКСМ-эй член, тэндэхи һургуулиин багша нүхэр Дыжит Жигмытова гэгшэ аяар 10 дахин хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэтэеэ хамта улас хоорондын оршон байдал тухай элидхэл хэжэ, һунгагшадые ехээр һонирхуулна.

Тэрэшэлэн Улан-Удэ городой районуудай олонхи партийна эхин организацинуудай агитаторнууд һунгуулиин Дүримые ажалшан арадта эдибхитэйгээр ойлгуулжа, өөһэдынгөө хүндэтэ үүргые нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлнэ. Бурмонкоопсоюзай парторганизациин агитаторнуудһаа эгээн эдибхитэй агитаторта тоологдодог нүхэр А. В. Седова гэгшэ даалгабарита участок дээрээ, тэндэхи һунгагшадай бултанайнь хабаадалгатайгаар олон дахин хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэһөө гадна, олон хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн аад, мүнөө правительственнэ шагналда хүртэхэ эрхэгэй эхэнүүдтэ документ зохёохо гү, али мэдүүлгэ бэшэхэ, ямар справка абаха хэрэгтэнь эдибхитэйгээр туһалжа, һунгагшадайнгаа дунда ехэхэн хүндэтэй агитатор болонхой. Иимэ жэшээтэ баримтанууд республикын бусадшье район ба аймагуудаар яһала олон бии.

Тиибэ ябашье, һунгуулиин кампаниин урда тээ хэгдэхэ пропаганда хаа-хаанагүй һайнаар ябуулагдана гэжэ тобшолол хээһаа алдуу болохо байна. Юундэб гэхэдэ, ВКП(б)-гэй олонхи айком ба райкомуудай, партийна эхин организацинуудай агитаторнууд агитационно-ойлгууламжын худэлмэрине үшөө хангалтагүйгөөр ябуулна гэшэ. Партийно-политическэ болон ниитэ-ойлгууламжын худэлмэри шанар муутайгаар хэгдэһэн баримтанууд зарим газарта үзэгдэнэ. Олонхи агитаторнууд гансахан лэ һунгуулиин Дүримые уншажа үгөөд, өөһэдынгөө худэлмэрине хизаарлана. һунгагшадай һураһан асуудалнууд тушаа зүб ба тодо һонор харюунуудые үгөөгүй байһан ушарнууд байха юм.

Баргажанай аймагай «Красный Октябрь» колхозой агитаторнууд колхозникуудай һураһан асуудалда дүүрэн харюу үгэжэ шадаагүй байһан ушар хадаа дээрэ хэлэгдэһэн тобшололой зүб байһание баримтална. Иволгын аймагай «Красный Оронгой» гэжэ худөө ажалай артелиин членүүдэй дунда Сталинска Конституци тухай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэгүйһөө байтагай, «СССР-эй Верховно Советтэ һунгалтануудые хэхэ тухай Дүримтэй» танилсуулха худэлмэри үшөө эхилэгдээгүй.

СССР-эй Верховно Советтэ һунгалтануудые хэхэ һунгуулиин округууд, мүн һунгуулиин участогууд бии болгогдобо. Тиимэһээ партийна организацинууд хадаа өөһэдынгөө эгээн эдибхитэй, арад ниитын дунда хүндэтэй болоһон ба политическо-теоретическэ дүүрэн бэлэдхэлтэй агитаторнуудые энэ участогуудта томилжо, һунгуулиин кампани эхилхэ үдэр хүртэр бүхы һунгагшадые, илангаяа залуу һунгагшадые Сталинска Конституцитай, һунгуулиин Дүримтэй һайнаар танилсуулха тушаа бүхы анхаралаа табиха үүргэтэй. Тэрээнтэй хамта агитаторнуудай худэлмэрине нарин нягтаар шалгажа, тэдэнэртэ үдэр бүри бодото туһаламжа үзүүлхэ, удаа дары тэдэнэрэй семинар үнгэргэхэ, советскэ һунгуулиин системэ тухай элидхэл ба лекци хэхэ угаа шухала хэрэг мүн.

Верховно органдо һунгуули хэхэ энэ түүхэтэ Үдэрые ажал худэлмэри дээрээ амжалтануудые туйлажа угтаха гэһэн патриотическа хүдэлөөн ажаүйлэдбэриин предприятинуудай, колхоз, совхоз, МТС болон эмхи зургаануудай коллективүүдээр дэлгэржэ байна. Энэ хүдэлөөнине үшөө үргэдхэхэ тушаа партийна организацинууд ехэхэн эмхидхэлэй худэлмэри хэхэ үүргэтэй.

Түрүү колхозчигуудта медальнууд барюулагдаба

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр Г. А. Цыденова болбол һаяхан Иволгын аймагай «Красный Оронгой» гэжэ худөө ажалай артелиин ажал худэлмэри дээрэ шалгаржа гараһан түрүү членүүдтэ «1941—45 онуудта Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда хэһэн габьяата ажалай түлөө» гэһэн медальнуудые барюулба.

Тус колхозой олонхи членүүд болбол дайн сэрэгэй жэлнүүдтэ үнэхөөрөө баатаршалга гаргажа худэлмэрилһэн байгаа. Гансахан 1945 ондо 20.000 шахуу пүүд таряа талха гүрэндөө болзорһоонь холо урид тушаахаһаа гадна, малажал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые эбэртэ малаар—110 процент, хони ямаагаар—123 процент, гахайгаар 160 процент, адуу моридоор—97 процент дүүргэһэн юм.

Медаль абагшадай дунда түрүү малшад нүхэд Бадмацыбиков Абидуева, Дабажит Мангалова, эрхим һаалишан Будажап Тугутова, малай гүүртые даагша Бальжинима Шарапова, 100 эхэ хониноо 125 хурьга түрүүлжэ абаһан Дарма Намсараев, гансахан өөрынгөө бригадаһаа 6000 пүүд таряа гүрэндэ тушааһан мүнөө Национальностьнуудай Советтэ һунгалтануудые хэхэ 436-дахи Улан-Удын худөөгэй һунгуулиин окружной комиссиин член, тарян ажалай бригадын бригадир нүхэр Гарма Тудупов зүгы үсхэбэрилхэ ба мёд абаха түсэбөө зүгын бүлэ бүхэнһөө 50—50 килограмм мёд абаһанайнгаа түлөө 200 килограмм нэмэлтэ түлбэри абаһан зүгышэн нүхэр Ефименко гэгшэд бии.

Тэрэшэлэн колхозые хүтэлбэрилэгшэд нүхэд П. А. Худугуев, Д. И. Цыденов болон бусад медальнуудые абаба. Хамта дээрээ 183 колхозчид энэ үндэр шагналда хүртэһэн байна.

Коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой илалта

*

Г. А. ЦЫДЕНОВА, БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ

* *

Найман жэлэй саада тээ, 1937 оной декабриин 12-то, СССР-эй Верховно Советтэ һунгалтанууд болоһон байгаа. Тэрэ хадаа бүгэдэниитын, сэхэ, тэгшэ һунгуулине нюусаар голосоволжо хэхэ эрхэтэйгээр, шэнэ Сталинска Конституциин үндэһөөр хэгдэһэн байна.

Нүхэр Сталинай түүхэтэ элидхэл хэһэнэйнь һүүлээр, Советүүдэй Онсо яаралтай Бүхэсоюзна VIII Съезд дээрэ баталжа абаһан Сталинска Конституци болбол социализм байгуулха хэрэгтэ худэлмэришэн, тарияшан ба интеллигенциин дииилэжэ абаһан айхабтар ехэ юумые бүхэжүүлһэн байха юм. Ленин—Сталинай партиин ударидалгаар ябаһан худэлмэришэн ангиин ба бүхы советскэ арад зоной хэһэн гайхамшаг ехэ тэмсэл хадаа социалистическэ обществые байгуулха хэрэгые хангаба.

Сталинска Конституци болбол Советскэ Союзай бүхы арадуудта, мүн бүхы гражданинуудта ямаршье илгаа гаргангүй бултандань тэгшэ эрхэ олгоһон байгаа.

Сталинска Конституци болбол бүхы советскэ хүнүүдтэ ажал хэхэ, эрдэм һураха, амарха, үтэлхэ наһандань ба үбдэхэдэнь тэдхэжэ хангаха эрхэ олгожо баталһан, бүхы гражданинуудта эгээн үргэн демократическа эрхэ олгохоор тогтооһон байгаа. Ажалшан зон хадаа Советүүдэй системые дамжажа гүрэн түрые хүтэлхэ ябадалда тэрэһээн абаад доронь хүртэр хабаадалсана гэшэ. Ушарынь хадаа «СССР дотор бүхы хуули засаг болбол ажалшадай депутадуудай Советүүдээр бэелүүлэгдэхэ город ба деревниин ажалшадай засаг мүн»— гэжэ Сталинска Конституциин гурбадахи статья соо хэлэгдэнэ.

Ушар иимэһээ, 1937 оной декабриин 12-то болоһон һунгалтанууд дээрэ Советскэ Союзай ажалшад коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидадуудта голосуудаа нэгэн дуугаар үгэжэ, гайхамшаг ехэ морально-политическа нэгэдэл ба түрэл коммунистическэ парти, өөрынгөө агууехэ вождь нүхэр Сталинда хизааргүй дуратай байһанаа бүхы дэлхэйн арад зондо харуулһан байгаа. Сталинска Конституциин ёһоор һунгаха эрхэтэй байһан хүнүүдһээ 96,8 процентнь голосоо үгэхөө һунгуулида ерэһэн ушар хадаа энээниие гэршэлнэ.

Советскэ гүрэнэй һунгуулиин системэ гэшэ өөрынгөө һунгуулиин эрхые хүсэд эдлэхэ, өөрынгөө дурэ зоригые сүлөөтэйгөөр элирхэйлэн мэдүүлхэ, өөрынгөө гражданска үялгые дүүргэхэ арга советскэ гражданин бүхэндэ олгобо. Тиимэ хадань, коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидадууд бүхы округуудта һунгагдаа һэн гэбэл: Союзай Советтэ—98,6 процент, Национальностьнуудай Советтэ—97,8 процент голосоволһон байха юм.

СССР-эй Верховно Советтэ, мүн республиканска ба бүхы нютагуудай Советүүдтэ хэһэн һунгалтанууд советскэ демократиин хүсэд мандаһание, советскэ арад зоной морально-политическа нэгэдэлэй мандаһание харуулба. Тэрэ хадаа, советскэ арад зоной ажал һуудалдань орожо бэелүүлэгдэһэн социализмын илалтые харуулһан байна.

1937 оной декабриин 12-то советскэ хүнүүд болбол советскэ правительствын түлөө, коммунистическэ партиин түлөө, агууехэ вождь нүхэр Сталинай түлөө голосоволһон байгаа. Мүн энэ үдэр советскэ хүнүүд болбол социализмын илалтын түлөө, фабрика завод ба совхоз колхозуудай урган мандахын түлөө, Советскэ Правительствын гадаадын ба дотоодын сэсэн мэргэн политикын түлөө голосоволһон байха юм.

1937 оной декабриин 12-то засаг-түрын дээдэ орган болохо—СССР-эй Верховно Советтэ һунгалтануудые хэхэ үдэр хадаа үнэхөөрөө арад зоной бултанайнь һайндэрлэлгэ болоо һэн. Коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй Сталинска блогой илажа, өөһэдынгөө һанал хүсэлэнгэй дүүрэһэн хадань, советскэ арад зон бүгэдөөрөө сэнгэһэн байна. Манай оронине илалтаһаа илалта хүртэр нүхэр Сталинай хүтэлжэ байһан хадань, имагта арад зонойнгоо аша туһые харадаг Ленин-Сталинай агууехэ парти ажалшан зонине оройлон ударидажа байһан хадань, арад зомнай баясаһан сэнгэһэн байгаа. Верховно Советэй тон түрүүшын депутат гэшэ гэжэ инаг дуратайгаар ба омгорхолтойгоор нэрлэһэн нүхэр Сталинда ба большевистскэ партида арад зоной этигэл найдабаринь тон гүнзэгы ба хизааргүй ехэ байнал!

Үнгэрһэн һунгалтанууд дээрэ коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй блогой илаһан ушарынь хадаа, манай большевистскэ партиин голос, олон миллион советскэ хүнүүдэй голос, бүхы арад зоной голос болохо байһан хадань манай ороной ажалшадай хүсэ шадал, зүб эмхи, эдибхи хэшээл ба ушар ёһо мэдэхэ ябадал энэ болоно.

Сталинска Конституциин үндэһэ һуури дээрэ СССР-эй Верховно Советтэ үнэхөөрөө сүлөөтэй ба имагта демократическа һунгалтануудые хэжэ байхадаа, советскэ арад зон улам бата бэхи болоһон, социалистическэ байгуулалта гэшэ үшөө ехээр мандаһан байна.

Агууехэ ород арадай туһаламжатайгаар, большевигүүдэй партиин ударидалгаар бурят-монгол арад зон хадаа, бусад бүхы советскэ арадуудтал адли, культурна болбосон ба золтой жаргалтай ажаһуудал байгуулба.

Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин илалта, дэлхэй дээрэ эгээн демократическа арад зоной хуули засаг болохо—советскэ засагай илалта хадаа, Советскэ Союзай бүхы арадуудые, илангаяа бурят-монгол арадые, үеын үедэ зобоһон түлиһан байдалһаань сүлөөлжэ, тэдэнэй ажал ба культурые үзэгдөөгүй ехээр ургуулан мандуулһан байгаа.

Аяар 300 жэлэй турша соо сэрэгэй-феодальна ба помещик капиталистнуудай хайра гамгүй дарлалтада зобоһон бурят-монгол арадта советскэ засаг гэшэ тэрэнэй хүгжэлтын түүхэ домогто шэнэ хуудаһа бэшэжэ, тэрэнэй экономико ба культурые хүгжөөхэ үргэн ехэ арга боломжо олгобо. Тэрэ хадаа каторга сүлэлгын орон байһан манай Бурят-Монголые Советскэ Союзай сэсэглэн һалбаржа байгаа культурна республика болгоһон байна. Советскэ засагай тогтоһонһоо хойшо бурят-монгол арад удхаараа социалистическэ аад, формоороо национальна культуратай боложо байна. Тиигээд байхадаа, наука, литература ба искусствын ажал-ябуулгашадтай, дээдэ ба доодо һургуулиин багшанартай, өөрынгөө артистнууд ба музыкантнуудтай, өөһэдынгөө врачнуудтай ба инженернүүдтэй, худөө ажалай специалистнуудтай болонхой.

Өөрынгөө экономико ба культурые хүгжөөжэ байхадаа, бурят-монгол арад болбол зэбүүн муухай дайсад болохо немецко-фашистска булимтарагшад болон японско империалистнуудые дараха Илалтын хэрэгтэ өөрынгөө үргэл оруулһан байха юм.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнда бурят-монгол арад зон Эхэ оронойнгоо үмэнэ өөрынгөө патриотическа үүргэ уялгые үнэн сэхээр дүүргэбэ. Дайн сэрэгэй болоһон газарта бурят-монгол арадай үнэн хүбүүд Эхэ оронойнгоо эрхэ-сүлөө ба бэеэ даанхай байхын түлөө тэмсэхэдээ хатуу зориг ба баатаршалга гаргажа, арад зонойнгоо нэрэ түрые улам дээрэ үргэһэн байгаа. Советскэ Союзай 18 Геройнууд, тэдэнэй дунда Советскэ Союзай Герой генерал-майор Балдынов И. В., Харитонов, Тулаев, Иванов, Воронин, Жанаев, Трофимов ба бусад, мүн тэрэшэлэн Советскэ Союзай орденууд ба медальнуудта хүртэһэн хэдэн мянгаад сэрэгшэд болбол бурят-монгол арадай омгорхол мүн.

Бурят-монгол арад гэшэ өөһэдынгөө алдарта сэрэгшэд советскэ офицернууд—нүхэд Борсоев, Цыремпилон, Булажабэ ба бусадые хаража омгорхоно.

Шэнэ Сталинска Конституциин ёһоор. СССР-эй Верховно Советтэ һунгалтануудые хэһэн түрүүшын үдэрһөө хойшо 8 жэл болоһон ой хадаа. ССР Союзай Верховно Советтэ шэнээр һунгалтануудые хэхэдэр бэлэдхэжэ байһан үдэрнүүдтэ тудаад байна.

СССР-эй Верховно Советтэ һунгалтануудые хэхээр бэлэдхэхэ ябадал болбол гитлеровскэ Германи ба империалистическэ Японие дараһан советскэ арад зоной бүхы дэлхэй дээрэ түүхэтэ илалтануудые туйлаад байһан оршон байдалда, баһа сүлөөлэгдэһэн районуудта арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба Эхэ оронойнгоо хүсэ-һүлдые улам ехэ болгохо Сталинска дүрбэдэхи табан жэлэй түсэбые бэелүүлхээр байһан сагта хэгдэхэнь гэшэ.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай үедэ Советскэ Союзай худэлмэришэн ба тарияшан, мүн интеллигенциин хоорондохи союз улам ехээр бата бэхи болоһон, Советскэ Правительствын дотоодын ба гадаадын политикын сэсэ мэргэн байһыень манай арад зон үшөө һайнаар ойлгоһон байха юм.

Ушар иимэһээ, Советскэ Союза ажалшад болбол СССР-эй Верховно Советтэ һунгалтануудые хэхээр бэлэдхэжэ байхадаа агууехэ арадай һайндэртэ бэлэдхэжэ байна гэшэ. Мүнөө, амгалан сагай байгуулалтын үедэ һунгалтануудые хэжэ байхадаа, советскэ арад зоной дунда ажалай ба политическэ эдибхи хэшээл дэбжэжэ байна. Советскэ хүн бүхэн Эхэ оронойнгоо саашадаа урган мандахын тулада худэлмэрилхэ ба зохёохо гэһэн халуун хүсэлэнтэй байна гэшэ. Эндэ советскэ демократизмын хүсэ шадал ба советскэ патриотизмын халуун охин элитэ харагдана.

Эгээ иимэ дээрэһээ, республикын ажаүйлэдбэриин ба худөөгэй ажалшад болбол үдэр бүриндэ бүтээсэ ехэтэйгээр худэлмэрилжэ, продукцингаа шанарые һайжаруулна. Саянтын МТС-тэ Бимба Дымбрыловай залуушуулай тракторна бригада жэлэйнгээ түсэбые 330 процент дүүргэһэн ба 6403 килограмм горючи арбилһан байна.

Мүн адуу мал үсхэбэрилжэ байһан стахановецуудай тоонь олошорно. Тэдэнэй дундаһаа Хэжэнгын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой адуушан нүхэр Гармаевые абаад үзэбэл, энэ жэлдэ 53 гүүнһээ 50 унага абаһан аад, нэгэншье түл хорогоогүй. Баһа Хориин аймагай «Победа» колхозой хонишон Тимофей Ефтеевич Бурдуковский, мүн тэндэхи Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ОТФ-е даагша Дарима Цыбикова гэгшэд эрхим һайн худэлмэриин жэшээ харуулна.

СССР-эй Верховно Советтэ һунгалтануудые хэхээр бэлэдхэжэ байһан үдэрнүүдтэ социалистическэ мүрысөөн улам ехээр дэлгэрнэ. Гүрэнэй заводой слесарь нүхэр Сергей Семенович Беляев үдэрэйнгөө нормые 300—400 процент дүүргэжэ байхадаа, худэлмэреэ нарижуулан һайжаруулна. Мүн тиихэ зуураа, хожомдогшодые хойноһоон дахуулдаг ба шэнэ худэлмэришэдые һургажа байдаг. Мяханай комбинат дээрэ бригадир нүхэр Долгоржап Цыремпилова мүн лэ тиимэ һайнаар худэлмэрилнэ.

Республика дотор хэдэн мянгаад эрхим хүнүүд мүнөө үедэ һунгуулиин участогууд дээрэ угаа ехэ агитационно ба эмхидхэлэй худэлмэри хэжэ байнад. Мүнөө хаана-яанагүй һунгуулиин участогууд бии болгогдожо, һунгагшадай списогууд зохёогдожо байна. Һунгуулиин кампаниин түлэг дундаа ороод байһан хадань, бүхы советскэ актив, манай алдарта интеллигенци болбол Сталинска Конституциин агууехэ заршамуудые болон һунгуулиин хуулине ажалшан зондо тон һайнаар ойлгуулха гэжэ оролдохо ёһотой.

СССР-эй Верховно Советтэ һунгалтануудые хэхээр бэлэдхэжэ байхадаа, манай республикын ажалшадай бүтээсэ ехэтэйгээр худэлмэрилхэ, социалистическэ мүрысөөние улам үргэнөөр дэлгэрүүлхэ байһаниинь лабтай.

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй 1945 оной октябриин 13-ай тогтоол ба ВКП(б)-гэй обкомой XXI пленумэй шиидхэбэриин ёһоор гүрэндэ тарияа тушаалгые дүүргэхэ, малай үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэхэ ба 1946 оной хабарай тарилгын кампанида бэлэдхэхэ тушаа айхабтар шухала зорилгонууд манай республикын үмэнэ табигданхай байна гэшэ. СССР-эй Верховно Советтэ һунгалтануудые хэхээр бэлэдхэхэ ябадал хадаа эдэ бүхы шухала зорилгонуудтай холбоотохо ушартай. Энээн тухай ажалшадай депутадуудай Советүүдэй аймагай исполкомууд ба сомсоведүүд анхаралаа табиха зэргэтэй.

СССР-эй Верховно Советтэ һунгалтануудые хэхээр бэлэдхэхэ ба тэрэниие үнгэргэхэ ябадал хадаа манай парти болон советскэ органуудые ажалшан зонтойнь улам ехэ барисаатай болгохо, манай партиин Центральна Комитет ба арадуудай агууехэ вождь нүхэр Сталиниие тойрюулан советскэ арад зонине бүри ехээр нэгэдүүлэн жагсааха бэзэ гэжэ сохом найдагдана.

Агитаторнуудай үүсхэлээр мүрысөөн дэлгэрнэ

«СССР-эй Верховно Советтэ һунгалтануудые хэхэ тухай дүримтэй» һунгагшадые танилсуулхын тулада Улан-Удэ городой партийна организацинууд эгээн эдибхитэй агитаторнуудаа томилһон байгаа. Мүнөө энэ агитаторнууд һунгуулиин законине арад зондо гэр байрануудааронь, мүн завод ба фабрикын цехүүд соогуур ябажа ойлгуулна.

Жэшээлхэдэ, авторемонтно мастерскойн дэргэдэхи партийна эхин организациин агитаторнуудай үүсхэлээр СССР-эй Верховно Советтэ һунгалтануудые хэхэ түүхтэ үдэрэй хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөн тус коллективэй членүүдэй дунда дэлгэрбэ. Энэ мүрысөөндэ оролсоһон түрүү стахановецууд слесарьнууд нүхэд Питаев, Крюков, Антонов болон Сычевский гэгшэд халаанайнгаа даалгабарине 200—250 процент хүртэр эрхим һайн шанартайгаар дүүргэжэ байна.

Г. БАДМАЕВ.

Түрүү малшадай республиканска зүблөөндэ хабаадалсаха эрхэ олохын түлөө тэмсэгты!

„Манай ажал" колхоз малажалаар илаба

ХЭЖЭНГЭ. (Телефоноор абтаба). Колхозно малажалые хүгжүүлхын түлөө дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ «Манай ажал» гэжэ худөө ажалай артель (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Шагдаров) илаба. Энэ артель малажалые хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэб адуу морёор—100 процент, эбэртэ бодо малаар—137 процент, хони ямаагаар—170 процент дүүргэһэн байха юм. Адуу малай ашаг шэмые дээшэлүүлһэнэй ашаар, энэ артель малажалай зүһэн бүриин продуктнуудые гүрэндэ тушааха түсэбүүдээ болзорһоо урид дүүргээ. Гүрэндэ мяха тушааха түсэбөө 200 процент дүүргэһэн байна.

Адуу малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые урда жэлнүүдэйхиһээ амжалтатайгаар үнгэргөө. Урин дулаан байра байдал ба садхалан тэжээл бэлэдхэхэ хэрэгтэ энэдэхи колхозникууд эдибхитэйгээр оролсоһон байха юм.

Иимэ амжалтануудые туйлажа социалистическэ мүрысөөндэ илаһан «Манай ажал» артельдэ аймгүйсэдком ба ВКП(б)-гэй айкомой дамжуулгын Улаан туг барюулагдаһан байна.

Тэрэшэлэн «Комсомол» колхоз малажалые хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэб адуу морёор—102,8 процент, эбэртэ бодо малаар—107,6 процент, хони ямаагаар—123,6 процент дүүргэһэн байна. Мүн малажалай продуктнуудые гүрэндэ тушааха түсэбөө үлүүлэн дүүргээ. Дурсагдагша колхозуудые удаалуулан «Зургаанай Зам», Хэжэнгын сомоной Сталинай, Энгельсын нэрэмжэтэ артельнуудые малажалые хүгжүүлхэ талаар һайн тээшэ тооломоор байха юм. Эдэ колхозууд малажалые хүгжүүлэн, тэдэнһээ абтаха ашаг шэмые дээшэлүүлхын түлөө горьтойхон оролдолго гаргаһан байна. Тиин, эдэ артельнууд ба тэдэнэрэй хэдэн олон түрүү членүүд аймагай малажалай выставкада хабаадалсажа, туйлаһан амжалтануудаа харуулаа һэн.

Эдэнэрэй урдахи мүнөө үеын шухала зорилго хадаа адуу малай үбэлжэлгые гарзагүйгөөр үнгэргэжэ, түрүү зэргэеэ улам бүри бэхижүүлхэ хэрэгтэ хамаг хүсэеэ элсүүлхэ ябадал болоно.

К. ГРЕШИЛОВА.

Эрхим худэлмэриин түлөө—ажалай нэмэлтэ түлбэри

ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Соведэй 1944 оной августын 7-ой тогтоолой ёһоор, Түнхэнэй аймагай «Улаан Тооро» колхозой малажалай фермэнүүдэй хэдэн олон түрүүшүүл энэ жэлдэ эрхим амжалтануудые туйлаһанай түлөө ажалай нэмэлтэ түлбэри абаһан байна.

Һаяхан тус колхозой правлени нэмэлтэ түлбэри абаха колхозникуудай мал таһалжа үгэһэн ба тэрэшэлэн малажалай бусад продуктнуудые абаха болоһон хүнүүдгэй тоосоо хэһэн байха юм. Һубай үхэрнүүдые харууһалха зуураа, амидын шэгнүүрые хэлэн зуугаад килограммаар дээшэлүүлһэнэй түлөө һүнэй-товарна фермын үхэршэн Лолжит Холхоева гэгшэ 123 килограмм мяха ажалай нэмэлтэ түлбэри абаба. Тэрэшэлэн үхэршэн Цырен Холбоева гэгшэ 100 гаран килограмм мяха абаһан байна.

Һаалишад Артугаева, Малагаева гэгшэд бүхы үнеэдээ түрүүлжэ, тугануудынь бүрин бүтэн ондо оруулһанай түлөө нэгэ-нэгэ тугал ажалай нэмэлтэ түлбэри болгон абаа. Эрхим худэлмэриин түлөө нэмэлтэ түлбэри абаһан малшадай дунда үхэршэн Бардуева, һаалишад Банлова, Холбоева, Бардуева, Матуева ба бусад бии.

Парти ба правительствын халуун оролдолгоор хүреэлэгдэжэ, ажалай нэмэлтэ түлбэринүүдые абаһан эдэ малшад энэ тэды амжалтануудһаараа һанаагаа амаржангүй саашадаа улам эдибхитэйгээр худэлмэрилхын түлөө эрид шангаар тэмсэжэ ороо. Дээрэ дурсагдагша малшад 1945—46 онуудай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй худэлмэринүүдтэ эршэмтэйгээр хабаадалсажа гараһан байна.

Ц. ЦЫДЕНОВ.

8 гахайһаа 93 поршоонхо абаба

Гахай үсхэбэрилхэ түсэбөө дүүргэхын түлөө хормойгоо шуужа оролсоһон Карл Марксын нэрэмжэтэ худөө ажалай артелиин член Вандан Эрдыниева гэгшэ түрүү ажалаараа тусгаар шалгарба. Энэ нүхэр поршоонхонуудые хоролтогүйгөөр тэнжээхэ хэрэгтэ үнэн зүрхэнэй оролдолго гаргадаг юм.

Тиин, энэ жэлдэ 8 гахай түрүүлжэ, 93 поршоонхо абаад, бултынь элүүр энхээр тэнжээһэн байна.

Мүн энэ нүхэр Эрдыниева үбэлжэлгэдэ һайнаар бэлэдхэжэ гахайнуудаа гарзагүйгөөр ондо оруулха аргатай болоо.

Түрүү гахайшан Вандан Эрдыниева гэгшэ эдэ амжалтануудые туйлаһанай ашаар, Сэлэнгын аймагай малажалай выставкада хабаадалсаһан байна.

Г. САБЖАЕВ.

Түрүү райпотребсоюз

Арадай ажахые улам хүгжөөхэ 1946 оной шэнэ жэлые Заиграйн аймагай райпотребсоюзай худэлмэрилэгшэд ажалай үндэр амжалтануудаар угтахань.

Энэ райпотребсоюз, декабриин 1-эй мэдээгээр, 1945 оной дүрбэдэхи кварталай товарооборотой түсэбые 110,2 процент дүүргэжэ республика дотороо түрүү һуури эзэлбэ. Гансахан товарооборотой талаар түсэбөө дүүргээ бэшэ, харин тэндэхид загаһа барилгын ба ниитын эдеэ хоол эмхидхэхэ талаар түсэбүүдээ хүсэд дүүргэһэн байха юм.

Түрүү сельпонуудые абаад үзэхэдэ, Лоодо-Илькын сельпо (түрүүлэгшэнь нүхэр Афанасьев) товарооборотойнгоо худэлмэрине һайнаар эмхидхэжэ шадаһан дээрэһээ дүрбэдэхи кварталайнгаа түсэб 113 процент дүүргэбэ. Тус сельпо яажа иимэ үндэр бүтээсэ туйлааб гэхэдэ, тэдэнэр хадаа Центросоюзһаа ерэһэн гүйсэгүй эд зүйлые, жэшээлхэдэ, һэеыгээр хэгдэһэн оймһо, элдэб гутал бээлэйнүүдые ба тэрээнһээ гадна корзинка һүхын эшэ гэхэ мэтэ үргэн хэрэглэлэй юумэнүүдые үйлэдбэрилжэ худалдадаг байна.

Мүн аймагай центрын сельпо (түрүүлэгшэнь нүхэр Боейков) товарооборотойнгоо IV кварталай түсэб 123 процент дүүргэбэ.

Саашадаа улам үндэр амжалтануудые туйлахын тула тус райпотребсоюзай түрүүлэгшэ нүхэр Бурцев аймагай центртэ коммерческэ столово нээхээр худэлмэри эмхидхэжэ захаланхай. Мүнөө тус столовын байшан заһагдажа дүүрэхэ болоо.

КРАСНОПЕЕВ. — Райпотребсоюзай худалдаа-наймаанай таһагые даагша.

Белоруссида библиотекэнүүд һэргээн бодхоогдожо байна

МИНСК. Белоруссида немецүүдэй байхада һандаргагдаһан олон библиотекэнүүд һүүлэй үедэ һэргээн бодхоогдоо. Һаяхан Могилевско областиин Речица городой библиотекэ худэлмэрилжэ эхилээ. Энэ библиотекэ болбол 6 мянга гаран томуудтай. Гродненско областиин городууд ба колхозуудаар 30 библиотекэнүүд нээгдээ. Бүхы Белоруссида хоёр зуун гушан городуудай ба районно библиотекэнүүдэй фонддонь хоёр миллион номууд бии.

(ТАСС).

Гадаада гүрэнүүдтэй телефонно холбоон

СССР-эй харилсаа-холбооной Арадай Комиссариат болбол Румыни, Болгари, Финлянди, Швеци ба Норвегитэй проводно телефонно холбоо тогтоогоо.

Москва—Бухарест—Софиие холбоһон 2.400 километр линии шалгагдажа ашаглалгада үгтөө. Ойрын сагта энэ линии болбол Москвае Стамбултай холбохо байна. Москва—Хельсинки — Стокгольм — Осло городуудые холбоһон хоёрдохи телефонно линии худэлмэрилжэ эхилээ. Энэ линии һаяар Копенгагениие холбохо байна. Москва ба Париж городуудай хоорондо ходо худэлмэрилхэ радиотелефонно холбоон бии болгогдоо. Ойрын сагта Москва—Прага ба Москва—Будапешт гэжэ телефонно лининууд худэлмэрилжэ захалхань. Энэ лининууд ехэ утатай байһаншье һаа, мүртөө түрүүшын үдэрнүүдтэ һайн результадуудые харуулаа.

(ТАСС).

ВЛКСМ-эй обком ба БМАССР-эй Наркомземдэ

Залуушуулай тракторна бригадануудай республиканска социалистическэ мурысөөнэй 1945 оной дүнгүүд тухай

1945 ондо залуушуулай тракторна бригадануудай социалистическэ мурысөөндэ республикын 141 залуушуулай тракторна бригаданууд хабаадалсаһан байна. Тэдэнэрэй 95 бригада тракторна хүдэлмэришүүдэй жэлэй түсэбые 100-һаа 334 процент хүртэр дүүргэһэн байха юм. Залуу трактористнууд хамтадаа 111.360 гектарай орондо, 128.021 га хахалһан, 48.364 килограмм горючи арбилһан байна.

Иволгын аймагай залуушуулай тракторна бригаданууд мурысөөндэ һайн жэшээнүүдые харуулжа гараба. Тус аймагай 13 бригада жэлэй түсэбые үлүүлэн дүүргэһэн байна. Мүн Түнхэнэй аймагай залуушуулай бригада бараг зэргээр хүдэлмэрилээ. Эндэхи 10 бригадын 7-нь жэлэй түсэб үлүүлэн дүүргэһэн байха юм. Кударын аймагай 8 бригадын 5-нь түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн байна.

ВЛКСМ-эй обком болон БМАССР-эй Наркомзем болбол залуушуулай тракторна бригадануудай республиканска социалистическэ мурысөөнэй эсэсэй дүнгые хаража үзөөд энэ мурысөөндэ илажа гараһан Саянтын МТС-эй Бимба Дымбрыловэй бригадада 2.000 түхэригэй нэгэдэхи шан үгэлгэтэйгөөр, ВЛКСМ-эй обком ба БМАССР-эй Наркомземэй дамжуулгын Улаан тугые барюулба. Тус бригада условно трактор бүхэнөөр 830 гектар элдүүрилжэ, тракторна хүдэлмэришүүлэй жэлэй түсэб 320 процент дүүргэһэн байна.

Условно трактор бүхэнөөр 666 гектар элдүүрилжэ тракторна хүдэлмэришүүдэй жэлэй түсэбые 334 процент дүүргэһэн Ехэ Кударын МТС-эй Цырен Дамбаевай, условно трактор бүхэнөөр 561 гектар элдүүрилжэ жэлэй түсэбые 280 процент дүүргэһэн Түнхэнэй МТС-эй Балдан Яктуевай бригадануудта тус бүриин 1.500 түхэригэй хоёр дохи шан үгтэбэ.

Тракторна хүдэлмэриингөө жэлэй түсэбые 260 процент дүүргэһэн Саянтын МТС-эй Гомбоцырен Базаровай, условно трактор бүхэнөөр 517 гектар элдүүрилһэн Кыренскэ МТС-эй Лобсан Гонгоровой, жэлэйнгээ түсэб 188 процент дүүргэһэн Курбын МТС-эй Цырендоржиевай бригадануудта 1.000—1.000 түхэригэй гурбадахи шан үгтөө.

Условно трактор бүреэр 375-һаа 484 гектар хүртэр элдүүрилһэн нүхэд Федорова (Хонхолойн МТС), Замонов (Түнхэнэй МТС), Гатабон (Курбын МТС), Дашинимаев (Иволгын МТС), Бадмаев, Вампилова, Нимацыренов, Бимбаев (Саянтын МТС), Пташник (Итанцын МТС), Поломошин (Тимлюйскэ МТС), Жанаев (Хоринн МТС), Гарин (Эгэтын МТС) гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг залуушуулай тракторна бригаданууд ВЛКСМ-эй обком ба БМАССР-эй Наркомземэй Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдаба.

ВЛКСМ-эй обком болон БМАССР-эй Наркомзем болбол залуушуулай хэдэн тракторна бригадануудай һайн хүдэлмэрине тэмдэглээ. Тэдэнэй дунда нүхэд Лоржиев, Матвеев (Хэжэнгын МТС), Чагдарова (Чесачын МТС), Стрельцова (Иволгын МТС), Ястребова (Бичурын МТС) ба бусадай хүтэлбэрилдэг бригаданууд бии.

Тэрэшэлэн 49 түрүү трактористнууд ба бригадирнууд ВЛКСМ-эй обком болон БМАССР-эй Наркомземэй Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдаһан, тусгаар шалгараһан 32 залуу трактористнууд ба мурысөө эрхимээр үнгэргэшэд ВЛКСМ-эй ЦК ба СССР-эй Наркомземэй Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдахын түлөө зууршалагдаһан байна.

1945 ондо үндэр ургаса хуряаха залуушуулай звенонуудай республиканска социалистическэ мурысөөнэй дүнгүүд тухай

ВЛКСМ-эй обком ба БМАССР-эй Наркомзем болбол үндэр ургаса хуряаха залуушуулай звенонуудай республиканска социалистическэ мурысөөнэй дүнгые хаража үзөөд, Заиграйн аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой Серпион Киселевой хүтэлбэрилдэг звеноһоо бэшэ звенонууд даажа абаһан участогһаа үндэр ургаса хуряажа шадаагүй байна гэжэ тэмдэглэбэ. Газарай хүрьһые хангалтагүйгөөр элдүүрилжэ, тарилгын хойноһоо муугаар харууһалһан дээрэһээ тэдэ звенонууд гектар бүхэнһөө дунда зэргээр миил 3—4 центнер хуряаһан байна.

ВЛКСМ-эй айкомууд болон аймагай газарай таһагууд звенонуудые эмхидхэхэ ба тэдэнэй хүдэлмэрине ябуулха талаар ехэхэн алдуу гаргаһан байха юм. Хэжэнгын, Иволгын, Тарбагатайн, Зэдын аймагуудаар үндэр ургаса хуряаха залуушуулай звенонууд хабарай полевой хүдэлмэриин эхилшэһэн хойно эмхидхэгдэһэн дээрэһээ тарилгада ямаршье бэлэдхэл хээгүй байгаа. Залуушуулай звенонууд комсомолой суглаан ба колхозой правленинүүдээр, мүн звеное хүтэлбэрилэгшэд ВЛКСМ-эй айкомой бюрогоор баталагдаагүй, звенонуудта зүдхэхэ түсэн ба хүлөө ажалай хэрэгсэлнүүд тусгаар таһалагдажа үгтөөгүй байгаа. Яруунын, Кабанскын, Бичурын аймагуудаар залуушуулай звенонуудта оройдоо 10—20 гектар ороһото культурануудай тарилга үгтэһэн байха юм. Гадна Иволгын, Кабанскын, Зэдын аймагуудай залуушуулай звенонууд хабарай тарилгын хэмэ тараагдашаһан байгаа. ВЛКСМ-эй айкомууд болон аймагай газарай таһагууд залуушуулай звенонуудай мурысөөе хайхарагүйгөөр хүтэлбэрилһэн, тэрэнэй дүнгые саг соонь гаргаагүй, хүдэлмэридэнь бодото туһа үзүүлээгүй байна.

ВЛКСМ-эй обком болон БМАССР-эй Наркомзем болбол Заиграйн аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой Серпион Киселёвой хүтэлбэрилдэг залуушуулай звеногой һайн хүдэлмэрине тэмдэглээд, энэ звенодо 750 түхэригэй мүнгэн шан үгэлгэтэйгөөр, ВЛКСМ-эй обком ба БМАССР-эй Наркомземэй дамжуулгын Улаан туг барюулба. Мүн шан олгохын түлөө энэ звеное ВЛКСМ-эй ЦК-да зууршалһан байна. Серпион Киселевой хүтэлбэрилдэг звеногой члэнүүд 140 гектарһаа га бүриин 19 центнер шэниисэ, 18 центнер овес, 17 центнер хара таряа хуряагаа. Тиихэдэнь, Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз дунда зэргээр гектар бүриин 5 центнер ургаса хуряаһан байна.

ВЛКСМ-эй обком ба БМАССР-эй Наркомзем болбол 1946 ондо залуушуулай звенонуудай хүдэлмэрине һайнаар ябуулхын тулада ерэхэ жэлэй январь нэгэ хүртэр колхозуудтахи залуушуулай звенонуудые правленитэй хамта хаража үзэхэ ба звенонуудые даагшатые бюрогоор, звенонуудые комсомолой суглаагаар болон правленеэр баталхыень, ерэхэ жэлэй январиин 10 хүртэр звенонуудта тарилгын газар, зүдхэхэ хүсэ, хомут тоног болон хүлөө ажалай хэрэгсэлнүүдые тушаажа үгэхыень, январиин 10-һаа хожомдонгүй тарилгын түсэб зохёохо, харгыдань колхозуудта туһалжа, бэлэдхэлэй хүдэлмэри бүхы хэмжээгээр эхилхыень ВЛКСМ-эй айком, аймагай газарай таһагуудые үүргэлбэ.

ВЛКСМ-эй айком ба аймагай газарай таһаг звено бүхэндэ агротехническэ һуралсал эмхидхэхэ үүргэтэй гэжэ ВЛКСМ-эй обком болон БМАССР-эй Наркомзем тогтообо.

Трактористнуудай мурысөөн үргэдэбэ

БИЧУРА. (Телефоноор абтаба). Энэхи машинно-тракторна станциин заһабарилагшад Гашейнхитай уряалые халуунаар угтажа абаад, трактор ба хүлөө ажалай машинануудай намар-үбэлэй заһабарилгые болзор соонь, эрхим шанартайгаар дүүргэхын түлөө социалистическэ мурысөөнэй ябасые улам түргэдхэбэ. Тиин, һаяын үдэрнүүдтэ түрүү заһабарилагшатай ажалай бүтээсэ ба шанар нилээдгүй дээшэлжэ байха юм.

Трактористнууд Акулина Пирюханова, Яков Утенков, Прасковья Павлова гэгшэд Гашейн МТС-эй эрэгтэй эмэгтэй трактористнууд, комбайнер, хүдэлмэришэд ба албахаагшадай хандалгада харюу болгон үдэрэйнгөө нормонуудые үргэлжэ үлүүлэн дүүргэдэг болобо. Тэрэшэлэн слесарь Василий Попов, токарь Василий Гребенников гэгшэд Гашейнхитай уряалтай танилсаһанһаа хойшо даалгабаряа саг үргэлжэ 200 процент дүүргэдэг болоһон байна.

Бичурын МТС-эй коллективэй тракторист, комбайнер ба бүхы заһабарилагшад Гашейн машинно-тракторна станциинхитай уряалда харюу болгон трактор болон хүлөө ажалай машина зэмсэгүүдэй намар-үбэлэй заһабарилгые түргэн саг соо, эрхим шанартайгаар дүүргэхын түлөө хормойгоо шуужа оролсобо.

А. ТКАЧЕВА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Гурэпэй заводой эрхим хүдэлмэришэн нүхэр **С. Н. Бондарев** гэгшэ. Энэ болбол нормоёо 1.200 процент хүртэр дүүргэнэ.

А. Попосой фото.

МАНАЙ РЕСПУБЛИКЫН ҺОНИН

ФРОНТОВИГАЙ ЭДИБХИ

Фронтовик нүхэр Суздальцевай гэртээ бусажа ерэхэтэйнь сасуу Мухаршэбэрэй аймагай Шараалдайн сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи осоавиахимай эхин организациин члэнүүд сэрэгэй хэрэгые эрхимээр шудалхые хүсэжэ нүхэр Суздальцевые өөрынгөө организациин түрүүлэгшэ болгон һунгаһан байгаа.

Нүхэр Суздальцев олоной найдабарине эрхимээр хэрэг дээрэ бэелүүлжэ шадаһан дээрэһээнь тус организациин члэнүүдэй тоо үдэр бүхэндэ ургажа, мүнөө 40 гаран хүнүүд болонхой. Энэ организациин члэнүүд үдэшэ бүхэнэ сугларжа нүхэр Суздальцевай эдэб һонин хөөрэлдөө шагнадаг байна. Жэшээлхэдэ, «Гал аһаалаг бомбонуудые яажа унтаргаахаб» гэһэн темээр һуулшын зурбэн хөөрэлдөөн үнгэргэгдэһэн байха юм.

Имагүүд хүдэлмэрине ябуулхаһаа гадна элэ эдибхитэд 9.870 түхэриг оборонын фондодо суглуулбад.

Т. Бутуханова.

ЖЭЛЭЙНГЭЭ ТҮСЭБ 125 ПРОЦЕНТ ДҮҮРГЭБЭ

СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтануудые хэхэ үдэрэй хүндэлэлдэ зорюулһан социалистическэ мурысөөндэ оролсожо Кабанскын аймагай «Байкал» гэжэ колхозой члэнүүд загаһа бариха хүдэлмэреэ эршэмтэйгээр ябуулжа энэ жэлэйнгээ түсэбые урищалан 125 процент дүүргэбэ.

Тус колхозой олон бригадануудай дундаһаа нүхэд Гашевай ба Кыштымовай бригаданууд шалгаран гарабад.

ЭХЭНЭР АНГУУШАН

Ксения Алексеевнагай хэһэн хүдэлмэриин амжалтануудые хараад үзэбэл, эхэнэр хүнэй гараар түйлагдаһан хэрэг гэжэ үнэмшэхэнь түрүүшээр бэрхэтэй байдаг.

Байкало-Кударын аймагай олон ангуушадай дунда нүхэр Дабановатай амжалтаараа сасуулагдажа боломоор суута ангууша нүхэр Тимофей Андреевич Евсюков байна. Агнууриин үеын захалхаһаа хойшо энэ хоёр эдибхитэд үдэр бүхэнэ баялиг олзотойгоор агнууриһаа бусадаг байна. Аң гүрөөһэнэй мүрые мүшхэхэ, тэдэниие мэхэлэн барихэ арга-боломжын отъһо мэргэжэлые һайн шудалжа шадаһан дээрэһээ, тэрэ хоёр ундэр амжалтануудые түйлажа шадабад. Ксения Дабанова болбол декабриин нэгэнэй манаагаар гурбан-ай ондатрын ажахын контородо 263 ондатрын арһа тушааһан байна. Мүн Тимофей Андреевич хадаа 459 ондатрын арһа тушааба.

С. Аношкин.

ЛОТЕРЕЙН БИЛЕДЭЭР 25 МЯНГА ШҮҮБЭ

Эд зүйлэй ба мүнгэн шүүбэриин лотерейн билетээр шүүһэн хүнүүдтэ Бичурын аймагай нөөсэлгын касса мүнгыень түлэбэ.

Тус билетээр «Улаан Одон» колхозой члэн нүхэр Цыцыпова, «КИМ» колхозой члэн нүхэр Базаров гэгшэд 25-аад мянган түхэриг шүүһэн байна. Мүн «Искра Ильича» гэжэ колхозой члэн нүхэр Собельников 10 мянган түхэриг шүүбэ.

ХАЛТАР ХАРА ҮНЭГЭ ҮСХЭЭРИЛХЭ ФЕРМЭНҮҮД

1945 оной туршада дотор Иволгын ба Кабанскын аймагуудта ангай фермэнүүд шэнээр эмхидхэгдэбэ.

Тус фермэнүүдтэ үсхэбэрилхын тулада Красноярскэ хизаарһаа 70 толгой халтар хара үнэгэн асаагдаһан байна юм.

Немецкэ сэрэгэй гол ехэ гэмтэ ябадал хэгшэдые шүүдлэхэ Нюрнбергдэхи процесс

Декабриин 6-ай үглөөнэй заседани

НЮРНБЕРГ, декабриин 6. (ТАСС). Декабриин 6-ай үглөөнэй заседани болбол трибуналай түрүүлэгшэ лорд Лоуренс гэгшын хэһэн мэдүүлгээр нээгдэбэ, тэрэ хадаа процесс соо гүур забһарлалга хэхэ гэжэ трибунал хараална гэжэ мэдээсэбэ, тиимэ хадань, энэ забһарлалгые Рождествогой һайндэртэй дашарамдуулан хэбэл зохихо байна гэбэ. Энэ забһарлалгые декабриин 20-һоо эхилэн носхоод, трибуналай заседани январиин 2-то средада дахяад һэргээхэ гэһэн байна. Американска главна гэмнэгшэ Джексон гэгшэ забһарлалгын болзор тухай арсанаб гэһэн аад, тэрээн тухай тодорхойгоор хэлээгүй байшоо.

Тэрэнэй удаа тээ англиискэ гэмнэлтын түрүүлэгшэ подполковник Гриффит Джонс гэгшэ үгэ абажа Польшодо Германиин добтолһон тухай хэлэһэн байгаа. Хэдэн олон документнүүдһээ уншэһэлжэ, английска гэмнэгшэ болбол Польшодо эсэргүүсэхэ гэжэ Германиин зорюута агресси хэһэн ябадалые гэршэлнэ. Польшодо добтолхо гэжэ түсэб зохёожо байхадаа, Германи болбол данцигска проблемэ гэдэгые дай хэжэ һужэреехын тулада шалтаг болгоһон байна. Германиин бодото зорилгонь гансахан данцигска асуудалые шиидхэхэ гэһэн бэшэ харин Польшые булимтаран абаха гэһэн байба гэнэ.

1938 оной һүүл багта гитлеровскэ Германиин толгойнор данцигска асуудалые тон түрүүн табидаг болоожо эхилээ бэлэй.

1939 оной январиин 5-да Берхтесгаденда Бек Гитлер хоёрой хоорондо болоһон хэлсээниие бэшэжэ абаһан тэмдэгүүдые уншаба. Элэ хөөрэлдөөн хадаа, Риббентроп, Мольтке, Липский болон граф Михаил Лубенский гэгшэдэй хабаадалатайгаар болоожо, Данциг гэдэг Германиин город байһан хадаа им перидээ бусаагдаха ёһотой гэгдэбэ Гитлер болбол Эльзас ба Лотарингии тушаа Францида, мүн Бреннгер тушаа Италида үгэһэн найдуулгадаа алди Польшые мүн лэ тиигэжэ найдуулхаар бэлэн байнаб гэжэ тэмдэглэбэ. Тэрэ хадаа Германи ба Зүүн-Пруссиин хоорондо сүлөөтэй холбоо барисаатай байха шухала гэбэ. Господин Бек хадаа, данцигска асуудал гээшэ угаа түбэгтэй проблемэ байна гэжэ харюусаба. Тиихэдээ Польшын үргэн олон зон гээшэ энэ проблемэдэ угаа анхаралтайгаар хандадаг байна гэжэ нэмэбэ. Тэрээндэнь харюусаха зуураа, Гитлер болбол германска зоной болоод, мүн польско зонойшье ашаг туһыень харалсаха ябадалые хангаха тиимэ шэнэ арга олохо шухала гэжэ тэмдэглэһэн байгаа. Дүүргэлтэ дээрээ Канцлер болбол бэрхэшээл тохёолдохоор тиимэ гайхалтай юумэ Данцигта болохогүй гэжэ мэдүүлээ. Польшодо добтолхынгоо хажуугаар, Германи болбол баруун тээхи державанууд болохо—Англи ба Францида добтолхоор түсэблэжэ байба. Августын 12 ба 13-да Гитлер Риббентроп хоёр Обер-Зальцбургта Италиин гадаада хэрэгүүдэй министр Чиано гэгшэтэй уулзаһан. Тиихэдээ тэдэнэр польско проблемые хаража үзэбэ. Польшын арми гээшэ үнэ-сэнэ бүриин байна гэжэ Гитлер мэдүүлбэ. Зарим парадной дивизинүүдэй хажуугаар, шанар багатай сэрэгүүд бии юм. Юрэ Танкын ба агаарай добтолгоһоо хамгаалаха оборона тухай хэлэхэ юм болоо һаа, Польша мүнөө үедэ тон һула байна, тиимэ хадань Францидые Англиие тэрээндэ туһалжа шадахагүй байна гэбэ. Зүгөөр хэрбээ баруун тээхи державанууд Польшын туһаламжа абаха болоо юм һаань, Германиин бүлюу хүсэниинь тэрэнэй хэмжээгэй хирэ-зэргээр урагшаа ороходо байна гэбэ.

Зүүн ба зүүн-хойто зүг, тэдэнэй дунда балтийска гүрэнүүд болоод үни холоһоо хойшо Германиин нүлөөндэ оронхой байна гэжэ Гитлер мэдүүлээ. Экономическа талаар хараха юм болоо һаа, Германи болбол эдэ зүүн районуудһаа эдеэ хоол ба модоной ресурс абахаар хэрэглэжэ байна. Гитлерэй мэдүүлгэдэнь харюусаха зуураа, Чиано болбол эд бүхы юумэ Италида мэдэгдээгүй байшоол гэжэ хэлээ. Миланда болоһон хэлсээнэй үедэшье, мүн Берлиндэ болоһон хэлсээнэй үедэшь германска түлөөлэгшэд хадаа Польшотой ямар байдалтай болоод байһан тухайгаа юушье хэлээгүй һэн. Харин Риббентроп болбол данцигска асуудал гээшэ үни удаан саг соо аалиханаар шиидхэгдэхэ юм гэжэ хэлээ бэлэй гэжэ Чиано мэдүүлбэ. Муссолиниин һанамжаар хадаа баруун тээхи державануудтай арсалдаан болохонь зайлашагүй. Тиимэ хадань зохистой болохо хэхэ хэрэгтэй гэжэ тоолоноб гэбэ. Муссолини хадаа, өөрынгөө түсэбые хоёр гү, али гурбан жэлдэ хараалһан байба. Хэрбээ мэнэ һаяар арсалдаан зайлашагүй гараха юм болоо һаань, Муссолини болбол Германиин талада байха, зүгөөр олдэб шалтагаан дээрэһээ энэ гол ехэ арсалдаание нэгэ хэды шэнэ сагта хойшолуулбал дээрэ байна гэжэ граф Чианода Муссолини хэлэһэн байха юм. Италиин һанаһаар хадаа, Польшотой хэгдэхэ дайн бүхы Европын дайн болоожо һужэрхэнь зайлашагүй байна гэжэ Чиано мэдүүлбэ. Теэд Гитлер хадаа «польско проблемые шиидхэхэ ябадалые хойшолуулжа болохогүй» гэбэ.

Данцигска асуудал хэзээ шиидхэгдэхэ юм гэжэ Гитлерһээ Чианын асуухадань, августын һүүл багта ямар нэгэн аргаар хэгдэхэ байха гэжэ Гитлер харюусаа һэн.

Дам саашаа, гэмнэгшэ болбол августын 22-то Обер-Зальцбургта германска генералнуудай үмэнэ удаа удаагаар Гитлерэй хоёр дахин хэлэһэн үгэ тухай дурсана. Тэндэ үгэ хэлэхэдээ Гитлер иигэжэ мэдүүлбэ: «Польшые һандаргаха гээшэ тон түрүүшын зорилго мүн. Тиихэдээ амиды хүсые үгы хэхэ гэһэн зорилготойбди. Хэрбээ баруун тээ дайнай эхилээдшье байгаа юм һаань, эгээн түрүүн Польшые үгы хэхэ хэрэгтэй. Энэ дайниие угаа түргэнөөр, саг соонь хэхэ шухала. Дай хэхэ пропагандистска шалтагые би өөрөө гаргаха байхаб. Тэрэнэй худал үнэн байгаашь һаань өөрсэгүй»—гэбэ.

Дай хэжэ эхилхэдээ эрхэ туха бэшэ, харин илалта тухай хэлэдэг юм. Хайра гам гэжэ байхагүй, шэ оуун дошхон зан гаргаха хэрэгтэ гэһэн байна.

Польско-германска хилэ дээр тулалдаан болоо. Тэрээн тухай гэршэ генерал-майор Лахузенай хэлэһыень уншэһалжа гэмнэгшэ хэлэнэ. Тиихэдээ Лахузен болбол германска контрразведка хаалгатай байһан политическэ үзэлтэнэй үмэдхүүлээд немецүүдтэ добтолго хүүлжэ, германо-польско хилэ дээрэ тулалдаа гаргахын тулада польско сэрэгэй хубсаһа олохо даалгабари германска контрразведкэ абаһан юм гэжэ хэлээ һэн.

Гэмнэгшэ болбол германска фашистнуудай энэ провокацине гэршэдһэн Канарисай меморандум гэжэ нэрэтэ документые трибуналай протоколнуудта хабсаргана.

Удаа тээнь, гэмнэгшэ болбол Германиин агрессие гаргахагүй гэжэ Англиин эрид шиидэнги байһыень гэршэлхын зорилгоор, хэдэн олон документнүүдые харуулба.

Үглөөнэй заседани иигэжэ дүүрэһэн байгаа.

Декабриин 6-ай үдэшын заседани

Английска гэмнэлтын түлөөлэгшэ подполковник Гриффитс Джонс гэгшэдэ үгэ үгтэбэ. Гэмнэгшэ болбол 1939 оной август һара соо, тиихэ сагта Англиин премьер-министр байһан Чемберлен ба удаа тээнь французска премьер-министр Даладье гэгшэд Польшотой сэхэ хэлсээ хэжэ орохыень Гитлертэ дурадхаһан байгаа. Теэд августын 24-дэ Польша худар сүмэрэн ороходо гэһэн приказ германска армида үгтэһэн тухай трибуналда мэдээсэнэ. Тиигээд байтар британска ба польско правительствонууд бэе бэедээ добтололсохогүй ба харилсан туһалалсаха тухай пакт баталһан тухай германска правительство мэдээсэл абаһан байгаа.

Тиихэдэнь Польшодо сэрэгээр сүмэрэн оролго хойшолуулагдаа. Зүгөөр, тэрэнь миил Англи ба Францын дайнда оролсохо ябадалые зогсоохо үшөө нэгэ һэдэлгэ хэхэ гэһэн зорилготой байба. Августын 28-да Гендерсон болбол Польшотой гараһан арсалдаан эбтэй амгаланаар шиидхэгдэхэ ёһотой гэжэ Германида харюусаба.

Августын 29-эй үдэшын 7 час 15 минутада Гитлер болбол германска правительство хэлсээ хэжэ эхилхэдэ бэлэн байна, зүгөөр Данциг ба Польско коридорые Германида бусаажа үгэхэ гэһэн удхатайгаар хэгдэхэ ёһотой гэжэ Гендерсондо харюусаба. Тиихын хажуугаар, Гитлер болбол Польша хадаа хэлсээ хэхын тулада өөрынгөө онсо томилгото түлөөлэгшые августын 30-ай һүниин 12 часһаа орёйтонгүй эльгээхэ ёһотой гэһэн яажашье хүшэхүүлхын аргагүй эрилтэ табиһан байгаа.

Гендерсон болбол Германиин табиһан энэ эрилтэнь үнэхөөрөө ультиматум гээшэ гэжэ хэлээ һэн. Августын 29-эй һүниин 12 часта Гендерсон Риббентроптой уулзаһан байгаа. Риббентроп болбол Польско правительствотой Германиин хэлсээ хэхэ болоо юм һаа, зүбшэн хэлсэхэ ёһотой байһан германска дурадхалнуудые немецкэ хэлэн дээрэ хурданаар уншажа үгэбэ. Тиимэ болохолоороо, полягууд Германиин зүбшэн хэлсэхын тулада дурадхаһан зүйлнүүд тухай уншажа танилсахашье аргагүй байба гэжэ гэмнэгшэ тэмдэглэнэ.

Иигэжэ Гитлер августын 31-дэ 4 час 45 минутада Польшодо добтолго хэжэ сэрэглэхэ гэһэн приказ гаргаба. Августын 31-эй үдэшэлэн германска радиогой дамжуулһан мэдээсэл соо Польшын зүгһөө бүрин эрхэтэ түлөөлэгшые эльгээгээгүй байһан хадань, Германи болбол манай табиһан дурадхалнуудһаа Польша арсаба гэжэ тоолоно гэһэн байгаа. Тиигэжэ байхадань, полягууд эдэ дурадхалнууд тухай тэрэ үгэ шэлэн һая дуулажа байһан юм гэжэ гэмнэгшэ хэлэбэ.

Англи гээшэ Польшодо үгэһэн уялгаяа дүүргэхэ юм гэжэ Гитлер этигээгүй байһан тухай асуудал дээрэ Герингын хэлэһэниие гэмнэгшэ һануулба. Гэхэ зуура Геринг болбол 1939 оной зун кризис болохо үедэ би хадаа лорд Галифакстай саг үргэлжэ барисаатай байгаа һэм гэжэ сахаруунь хэлэбэ.

Өөрэһөө зуура забһарлалга болоһоной һүүлдээр, подполковник Джонс болбол Польшодо эсэргүү гитлеровскэ заговор тухай тон тодорхойгоор трибуналай үмэнэ элирхэйлэн хэлэжэ үргэлжэлүүлбэ. Германска правительство хадаа бүхы дайхайн дайн сэрэгые зорюута һужэреэһэн байгаа. Польша гээшэ хэгэн талаһаа баруун тээшээ ба нүгөө талаһаа Советскэ Союзда добтолхо хэхэ таатай зохид газар байна гэжэ гитлеровскэ Германиин хүтэлбэрилэгшэд харадаг байгаа.

Гэмнэгшэ болбол Англи ба Франциин зүгһөө Германида дай соносхоһон түүхэ домогые һануулжа хэлэнэ. Англи ба Франци тэрээнһээ түрүүн баталһан договорнуудай ёһоор өөһэдынгөө уялгануудые дүүргэжэ байһан хадаа, агрессивнэ дай хэжэ ороо бэшэ гээшэ гэжэ гэмнэгшэ хэлэнэ.

Трибунал болбол английска гэмнэлтын удаадахи түлөөлэгшэ майор Эльвин Джонс гэгшэдэ үгэ үгэбэ. Тэрэ хадаа Дани болон Норвегидэ эсэргүү агрессивнэ дай хэхэ гэһэн немецкэ түсэбые элирхэйлэн харуулна. Германи болбол гаагска конференци болон Германи ба эдэ оронуудай хоорондоо баталһан хэдэн олон договорнууд ба хэлсээнүүдые сэхэ эбдэжэ, эдэ хоёр оронда 1940 оной апрелиин 9-дэ добтолһон байгаа.

Гэмнэгшэ болбол «1933 онһоо 1934 он хүртэр национал-социалистическэ партиин гадаадын политическэ департаментые хэһэн ажал хэрэгүүд тухай хураангы товсоото элидхэл» гэжэ нэрэтэй угаа һонирхолтой документые трибуналда харуулна. Энэ документые суудлуулагша Розенберг зохёожо, гарааа табиһан байба. Тэрэ департаменэ гээшэнь шпионуудай ба немецүүдэй добтолхо гэжэ гоньдоод байһан оронуудта эльгээгдэхэ шпионско ба шпионско идэрхүүлые бэлэдхэхэ үүргэтэй байһаниинь документнүүдһээ элеэр харагдана.

Скандинавска оронуудта эсэргүү дай хэхээр бэлэдхэжэ байхадаа немецкэ генералитетэй гитлеровскэ ударидагшадтай тон нягта барисаатай байһыень тэмдэглэжэ хэлэнэ.

Трибуналай үдэшын заседани иигэжэ хаагдаһан байгаа. (ТАСС).

Декабриин 7-ой үглөөнэй заседани

НЮРНБЕРГ, декабриин 7. (ТАСС). Мүнөөдэр үглөөнэй заседани дээрэ английска гэмнэлтын түлөөлэгшэ майор Эльвин Джонс гэгшэ үгэ хэлэжэ Норвеги ба Данида эсэргүү Германиин хэһэн агрессидэ хабаадаха документнүүдые харуулба. Германска верховно командованиин архивууд сооһоо олдоһон хэдэн олон нюуса документнүүды уншаха зуураа гэмнэгшэ болбол гитлеровскэ Германиин политическэ ударидагшадай ба мүнөө процесс дээрэ һуужа байһан Кейтель, Иодль, Регер болон Дениц гэхэ мэтын сэрэгэйхидэй шайкын хоорондо нягта барисаатай, бултадаа нэгэ һанаатай байһыень гэршэлнэ. Германска милитаристска шайка болбол Германиин диилдэһэнэй һүүлээр өөрынгөө правительствын приказые хүсэндэнь оруулжа байһан гадаадын политическэ линидэ ямаршье хамаагүй байгаабди гэжэ гэршэлхэ һанаатай байгаа.

Гэмнэгшэ болбол германска сэрэгүүдые ударидагшад Гитлерэй ба тэрэнэй шайкын муу мэхэтэй һанал бодолтойнь нэгэдэнги ба дай хэхэ тушаа уласхоорондын договорнууд ба заабаринуудые эбдэхэдэнь эдибхитэйгээр хабаадалсажа байһыень тодоруулһан документнүүдые харуулна. Норвегидэ ба Данида найдуулжа үгэһэн хэдэн олон уялгануудтай байһан аад, Германи болбол 1939 ондо дайн сэрэгэй эхилэмсээр эдэ оронуудта добтолхоор бэеэ бэлдэжэ захалаа һэн. 1939 оной декабриин 12-то далайн сэрэгэй штабтай Гитлерэй хэһэн суглаан болобо. Энэ суглаан дээрэ мүн Кейтель, Иодль ба адмирал Путткамер гэгшэд байлсаба. Далайн сэрэгэй флотой главнокомандалагша Регер хадаа би Квислинг болоод Хагелин гэгшэдтэй уулзабаб гэжэ энэ заседани дээрэ мэдээсэрэн байна. Квислинг болбол норвежскэ армиин олон офицернүүдые һайса таниха байна. Мүн түмэр харгы гэхэ мэтын газарта шухала тушаал даажа байһан нүхэдүүдтэй байнаб гэжэ Редертэ хэлэһэн байгаа. Квислинг хадаа хуули засагаа гартаа абаад, Германиие туһалыт гэжэ дуудахаар бэлэн байба. Гитлер хадаа Квислингтэй танилсахын тулада тэрээнтэй өөрөө уулзажа хөөрэлдэхэм гэбэ.

Удаа тээнь гэмнэгшэ болбол адмирал Асманай меморандум тухай хэлэнэ. Тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнхэй байба гэбэл:

«Ослодо байгаа далайн атташе Шрейбер гэгшэ Розенбергын организацитай барисаатай байна. Тиимэ болохолоороо битэнэр Квислинг ба Хагелин гэгшэдтэй барисаатай болоожо, декабриин эхин багта Берлиндэ ерэжэ, фюрертэй уулзаба. Тэдэнэй хэлсээ хэһэн дээрэһээ 1939 оной декабриин 14-дэ фюрер болбол норвежскэ операцине бэлэдхэхэ тухай верховно командованида захирамта үгэһэн байгаа».

1940 оной январиин 27-то суудлуулагшэ Кейтель далайн сэрэгэй флодой главна командалагша Редертэ адрестай директивэ гаргаба. Тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ: «Фюрер ба верховно главнокомандалагша хадаа энээнһээ хойшо сэрэгэй операцинууд минии өөрымнэ хүтэлбэри доро ниитэ сэрэгэй политикатай холбожо ябуулха һаа һайн байна гэбэ. Ушар имэһээ фюрер болбол дам саашаа бэлэдхэл хэхэ ябадалые бэе дээрээ даажа абаа гэжэ дудархаба. Иимэ зорилгоор верховно командованиин дэргэдэ тусхай штаб байгуулагдаа. Эндээнһээ хойшо бүхы операцинууд «везерскэ маневрнууд» гэһэн нюуса нэрэтэй байха юм. Кейтель».

1940 оной мартын 1-дэ Гитлерэй өөрынь гараа табижа гаргаһан «везерскэ маневрнуудэй түсэб» гэжэ нэрэтэй приказ гаргаба. Энэ приказ соонь иигэжэ хэлэгдэнэ: «Скандинавида болоожо байһан ушар байдал хадаа Дани ба Норвегиие германска сэрэгүүдээр эзэмдэн абаха бэлэдхэл хэхые эринэ. Энэ операци хадаа Скандинави ба Балтика худар Британиин нэбтэрэн орохо ябадалые болюулха, мүн тэрэшэлэн Швециһээ түмэрэй руда зөөжэ асарха ябадалые найдамтай болгохо. Англида эсэргүүсэжэ тэмсэл хэхын тулада манай флот ба авиацида шэнэ арга олгохо байна». Мүн энэ приказ соо: «Данииа хилые дабажа гараха. Норвегидэ сэрэгүүдые буулгаха ябадал нэгэн доро хэгдэхэ ёһотой. Энэ операцине шадаал һаа түргэнөөр бэлдэхэ ёһотойбди. Скандинавска оронууд болон мүн тэрэшэлэн манай баруун тээхи дайсад битнэй гэб гэнтэ сохилто хэхэдэ гайхаха ёһотой».

«Везерскэ маневрнуудай» ямараар хэгдэхэ тухай 1940 оной апрелиин 4-дэ Редерэй гаргаһан приказ соо хэлэгдэнэ гэбэл: сэрэгээр сүмэрэн орохын тулада эльгээгдэһэн корабльнууд худалдаа наймаанай пароходуудай янзатайгаар портнууд худар орохо ёһотой. Тэдэнэр английска тэмдэгүүдтэй ябаха ёһотой. Хэрбээ норвежскэ һахюулай суднануудай командануудай асуугаа юм хадань английска хэлэн дээрэ харюу үгэхэ ёһотой. Британска туг хиисхэгдээд, гэрэлтүүлэгдэхэ ёһотой. Хэрбээ һураа юм хадань: «Бергендэ ойро зуура байхаар ороходомнай. Дайсан харша үзэл һанал битэндэ байхагүй» гэжэ харюусаха. Хэрбээ буудаа юм хадань: «Буудахаа болигты, британска судна. Танай нүхэд»,—гэжэ харюусаха хэрэгтэй.

Дам саашаа гэмнэгшэ болбол Англи ба Францһаа аршалхамнай гэһэн хүсэлэнтэйгөөр Норвегиие эзэмдэхэ шухала болобо гэжэ худалаар хэлэһэн германска ультиматумые уншажа үгэнэ.

Апрелиин 9-дэ германска фашистнууд Норвеги ба Даниие эзэлэн абаһан байгаа.

Харюусалгата редактор **Ц. Г. ГАЛСАНОВ.**

РЕДАКЦИ ба ХЭБЛЭХЭ ГАЗАРАЙ АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ, Унэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23; АТС—1—80; зам. редактора—7.89; ответ. секретаря—23; отделов: партийной жизни и промышленности—7-89; сельского хозяйства—6-03; писем и переводов—6-03 (2 зв.); явлений—2-64 (2 зв.)

Я—00504 Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР. Тираж 5.500.